

137

Besluit van 26 februari 1993, houdende wijziging van het Besluit registratie justitiële gegevens (Stb. 1958, 467)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 19 januari 1993, stafafdeling wetgeving privaatrecht, nr. 301246/93/6;

Gelet op artikel 1, eerste lid, van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (Stb. 1955, 395);

Gezien het advies van de Commissie van advies inzake de justitiële documentatie van 31 maart 1992;

De Registratiekamer gehoord (advies van 12 oktober 1992);

De Raad van State gehoord (advies van 12 februari 1993, nr. W03.93.0029);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 16 februari 1993, stafafdeling wetgeving privaatrecht, nr. 307890/93/6);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit registratie justitiële gegevens¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 7 komt te luiden:

1. De ingevolge dit besluit geregistreerde gegevens worden uit de justitiële documentatie verwijderd na verloop van een termijn van twintig jaren.

2. De in het eerste lid genoemde termijn wordt verlengd met de bij de uitspraak bepaalde duur van de opgelegde vrijheidsstraf indien deze drie jaren te boven gaat alsmede met de duur van de terbeschikkingstelling of van de plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling.

3. Bij toepassing van het tweede lid wordt de termijn bovendien verlengd met tien jaren in het geval van veroordeling wegens een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld.

B

Toegevoegd worden de artikelen 7a, 7b en 7c, luidende:

Artikel 7a

De gegevens als bedoeld in artikel 2 onder 1b, onder 4, onder 6c, onder 8 en onder 11, alsmede de gegevens omtrent rechtspersonen of vennootschappen worden uit de justitiële documentatie verwijderd na verloop van 5 jaren. Evenwel worden de gegevens welke langer beschikbaar moeten blijven opdat kan worden voldaan aan artikel 7 van het Besluit inlichtingen justitiële documentatie na tien jaren verwijderd.

Artikel 7b

De gegevens worden in elk geval verwijderd indien sedert de geboortedag van de betrokken persoon tachtig jaren zijn verstreken.

Artikel 7c

1. De in de artikelen 7 en 7a bedoelde termijn vangt aan op de dag volgende op die waarop de zaak onherroepelijk is afgedaan.
2. Indien gedurende twintig jaren na de dag van registratie bij de justitiële documentatiedienst geen melding is binnengekomen dat de zaak onherroepelijk is afgedaan, vangt de termijn aan op de dag waarop de zaak is geregistreerd.

C

In artikel 2, onderdeel 4, onder c en e, wordt de komma na «belooft» telkens gewijzigd in een punt-komma en vervallen de woorden: met uitsluiting van feiten van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990), het Wegenverkeersreglement (WVR) (Stb. 1950, K377) en het Reglement kentekenregistratie (Stb. 1974, 547);

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van twee dagen na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 26 februari 1993

Beatrix

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *elfde* maart 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 29 oktober 1991, Stb. 532

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vijfde lid jo. vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State

I. Algemeen

1. In voorbereiding is een wetsvoorstel tot herziening van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (Wet JD). Met deze wetswijziging wordt onder meer beoogd de Wet JD in overeenstemming te brengen met en nadere invulling te geven aan de eisen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals deze zijn neergelegd in het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Trb. 1988, 7, Verdrag inzake gegevensbescherming).

Bij de voorbereiding van het wetsvoorstel wordt thans gedacht aan een beperking van de bewaartermijn van justitiële gegevens in verband met de aan het Verdrag inzake gegevensbescherming ten grondslag liggende beginselen. Artikel 5 van genoemd Verdrag bepaalt dat persoonsgegevens die langs geautomatiseerde weg worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden opgeslagen. Wat de justitiële documentatie betreft, hebben deze bepalingen gevolgen voor de bewaartermijn van gegevens.

De termijn die thans geldt voor het bewaren van justitiële gegevens is opgenomen in artikel 7 van het Besluit registratie justitiële gegevens. Ingevolge deze bepaling is het mogelijk dat gegevens gedurende 68 jaar (te weten de maximale bewaartermijn voor natuurlijke personen van 12 jaar tot de leeftijd van 80 jaar) bewaard moeten worden.

Thans wordt een bewaartermijn van in beginsel twintig jaren, gelet op het doel van de registratie, een goede rechtsbedeling, toereikend geacht. Het ligt in de bedoeling deze termijn als uitgangspunt te nemen bij de komende herziening van de Wet JD.

2. In het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer is het wenselijk om ten aanzien van de bewaartermijn vooruit te lopen op wijziging van de Wet JD en deze reeds thans in overeenstemming te brengen met het Verdrag bescherming persoonsgegevens, waarbij Nederland naar verwachting zeer binnenkort partij zal worden. Daartoe strekt de wijziging van het Besluit registratie justitiële gegevens. Deze is mede wenselijk in verband met de voorgenomen automatisering van de justitiële documentatie. Op geautomatiseerde bestanden van de justitiële documentatie is de Wet persoonsregistraties van toepassing. Verkorting van de bewaartermijnen is in overeenstemming met artikel 18, tweede lid, dat bepaalt dat persoonsregistraties slechts persoonsgegevens bevatten die voor het doel van de registratie noodzakelijk zijn.

Het nieuwe artikel 7 van het besluit bekort de bewaartermijn van justitiële gegevens tot in beginsel twintig jaren, gerekend vanaf de onherroepelijke afdoening van de zaak.

Deze wijziging is voorgelegd aan de Commissie van advies inzake de justitiële documentatie, aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de vergadering van procureurs-generaal, alsmede aan de Registratiekamer. Uit de binnengekomen commentaren blijkt dat vanuit een oogpunt van een goede rechtsbedeling in het algemeen geen bezwaar bestaat tegen het verkorten van de bewaartermijn van justitiële gegevens.

De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak vraagt nog aandacht voor het door haar gesignaleerde probleem dat bekorting van de bewaartermijn wetenschappelijk onderzoek op het gebied van ontwikkelingen van de criminaliteit en de metingen van de effectiviteit van strafrechtelijke sancties op langere termijn zou kunnen bemoeilijken. Beperking van de bewaartermijn van gegevens uit de justitiële documentatie zal de

mogelijkheid van wetenschappelijk onderzoek echter onverlet laten. Het verwijderen, na twintig jaar, van persoonsgegevens uit de justitiële documentatie betekent niet noodzakelijkerwijs dat alle gegevens vernietigd worden. Ontdaan van persoonsgegevens zullen deze gegevens niet meer herleidbaar zijn tot individuele personen en vallen deze gegevens dus niet meer onder de bescherming van de privacy-wetgeving. De geanonimiseerde gegevens blijven beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek.

De bewaartermijn van in beginsel twintig jaren komt ook de Registratiekamer aanvaardbaar voor. De overige opmerkingen die de Registratiekamer in haar advies heeft gemaakt, hebben geleid tot aanpassing van de tekst van het Besluit. Zo spreekt het Besluit nu over beperking van de bewaartermijn in plaats van over beperking van de verstrekking van gegevens. Het beoogde doel van de laatste formulering, te weten, voorkomen dat vernietiging van gegevens de meningsvorming in de Staten-Generaal aan banden heeft gelegd bij de bespreking van de wenselijkheid van een verkorting van de bewaartermijn in het kader van de komende herziening van de Wet JD, wordt nu op andere wijze bereikt. De gegevens die ingevolge de nieuwe termijn worden verwijderd, worden niet vernietigd. Voor het geval dat de wetgever in formele zin een andere beslissing zou nemen over de bewaartermijn, blijven de verwijderde gegevens beschikbaar in een archiefbestand. Ik heb daartoe nadere voorschriften gegeven.

3. Het uitgangspunt van twintig jaar lijdt uitzondering wanneer de registratie betrekking heeft op ernstige misdrijven.

Op de wenselijkheid van zulk een uitzondering wijst ook de vergadering van procureurs-generaal. Bekendheid met zeer ernstige criminaliteit kan uit een oogpunt van een goede rechtsbedeling ook na twintig jaar noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag of strafrechtelijke vervolging opportuun is.

Ook dient rekening gehouden te worden met de omstandigheid dat de veroordeelde in deze gevallen gedurende aanmerkelijke tijd van zijn vrijheid beroofd zal zijn, als gevolg waarvan een deel van de termijn van twintig jaar gedurende zijn vrijheidsbeneming verstrijkt. In het geval dat deze persoon daarna opnieuw met de justitie in aanraking komt, kan het voor de strafoplegging van belang zijn, dat de justitiële autoriteiten op de hoogte zijn van dit strafrechtelijke verleden, ook al zijn sedert de afdoening van de zaak inmiddels twintig jaren verstreken.

De uitzondering op de termijn van twintig jaar is aldus gemaakt dat deze termijn wordt verlengd met de bij de uitspraak bepaalde duur van de opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf indien deze de duur van drie jaar te boven gaat, alsmede met de duur van de terbeschikkingstelling of van de plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling.

Wat de laatstgenoemde maatregelen betreft: deze worden slechts opgelegd bij ernstige delicten en kunnen in duur variëren. De termijn waarmee de twintig jaren worden verlengd is in artikel 7, tweede lid, gerelateerd aan de duur van de opgelegde maatregel.

Wat de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf betreft: niet van iedere onvoorwaardelijke vrijheidsstraf kan worden aangenomen dat deze verlenging van de termijn van twintig jaar rechtvaardigt. Het uitgangspunt is immers dat een bewaartermijn van twintig jaar, gelet op het doel van de registratie, toereikend is en de uitzondering geldt slechts voor ernstige misdrijven. Daarom wordt de termijn van twintig jaar eerst verlengd wanneer de onvoorwaardelijk opgelegde vrijheidsstraf de duur van drie jaar, een aanmerkelijke duur, te boven gaat.

De vergadering van procureurs-generaal stelt zich op het standpunt dat deze verlenging van de termijn voor zeer ernstige delicten onvoldoende is. Men wijst er op dat in geval van zeer ernstige delicten een nog langere termijn gewenst is. Naar aanleiding daarvan is een nadere verfijning aangebracht. Indien sprake is van veroordeling wegens een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld, wordt de termijn nog eens extra verlengd met tien jaar. Aldus wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds ernstige delicten, waarvoor een verlenging geldt die gelijk is aan het aantal jaren opgelegde vrijheidsstraf dan wel aan de duur van de terbeschikkingstelling of van de plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, en anderzijds zeer ernstige delicten, waarvoor naast deze laatstgenoemde verlenging, een extra verlenging geldt van tien jaren. Een nog langer durende registratie kan echter bezwaarlijk meer als noodzakelijk voor het doel van de registratie, een goede rechtsbedeling, worden beschouwd en zou daarmee onrechtmatig dreigen te worden in het licht van artikel 5, aanhef en onder c, van het Verdrag bescherming persoonsgegevens. Ook de Registratiekamer wijst er op dat de maximale bewaartermijn die ingevolge dit Besluit mogelijk is, dient te gelden als uiterste grens, die alleen in zeer bijzondere gevallen zal worden gehaald.

In artikel 7, tweede lid, is de verlengde duur van de registratie gekoppeld aan de ernst van het feit. Deze komt onder meer tot uitdrukking in de kwalificatie van het bewezenverklaarde feit en de aan dit feit verbonden, wettelijke strafbedreiging. Met dit laatste staat echter niet voldoende vast hoe ernstig het delict in een concreet geval werkelijk is geweest. De kwalificatie zegt daar niet voldoende over. Te denken valt bijvoorbeeld aan een arts die het leven heeft beëindigd van een comapatiënt, veroordeeld wordt wegens doodslag en een geheel voorwaardelijke straf krijgt opgelegd. Onbeperkte verlenging van de registratie van het vonnis tegen deze arts gewezen, zou disproportioneel zijn aan het doel van de registratie. Het voorgestelde artikel doet recht aan de noodzaak in gevallen van zeer ernstige misdrijven langdurig over geregistreerde gegevens te kunnen beschikken, zonder onevenredig afbreuk te doen aan de eis van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

4. Aspecten van deregulering zijn aan dit besluit niet verbonden.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1, Onderdeel A, Artikel 7

Voor de in het derde lid bedoelde zeer ernstige delicten wordt de termijn als volgt berekend: twintig jaar ingevolge het eerste lid, vermeerderd met de duur van de opgelegde gevangenisstraf indien deze drie jaren te boven gaat en/of met de duur van de terbeschikkingstelling of van de plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling ingevolge het tweede lid, alsnog vermeerderd met tien jaar ingevolge het derde lid.

Onderdeel B, Artikel 7a

Artikel 7a regelt de bewaartermijnen voor rechtspersonen en vennootschappen. De bepaling is gelijkkluidend aan het oude artikel 7, tweede lid, met uitzondering van het facultatieve element dat deze regeling kende. De bepaling gaf de mogelijkheid om de betreffende gegevens na verloop van de aangegeven termijnen te verwijderen. De nieuwe tekst verplicht hiertoe.

Bij Besluit van 3 juli 1989, Stb. 261, werd aan artikel 2, onderdeel b,

een onderdeel 11 toegevoegd, ertoe strekkende dat transacties aangegaan door opsporingsambtenaren terzake van overtreding van artikel 30, eerste lid, tweede en vierde lid, en 34, derde lid, van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen, worden geregistreerd. Daarbij is verzuimd deze overtredingen tevens op te nemen in artikel 7, tweede lid, dat voor de daar genoemde overtredingen een bewaartermijn van vijf jaar vaststelt. Dit gebeurt nu alsnog door onderdeel 11 van artikel 2 op te nemen in artikel 7a.

Artikel 7c

Indien bij de justitiële documentatiedienst geen bericht binnenkomt van de onherroepelijke afdoening van een zaak, dient de registratie niet eindeloos te kunnen voortduren. Daarom is in het tweede lid bepaald dat de termijn in elk geval eindigt twintig jaar na de dag van registratie indien voor die tijd aan de justitiële documentatiedienst niet is gemeld dat de zaak onherroepelijk is afgedaan.

Onderdeel C

Bij Besluit van 29 oktober 1991, Stb. 532, werd, in afwachting van de inwerkingtreding van de Wet administratiefrechtelijke handhaving in het gehele land, een overgangsregeling opgenomen in de onderdelen c en e, ertoe strekkende dat ten aanzien van de in deze onderdelen bedoelde feiten geen registratie zou behoeven plaats te vinden. De genoemde wet is inmiddels inderdaad op 1 juli 1992 in werking getreden, zodat de getroffen overgangsregeling thans geen zin meer heeft en kan vervallen. Daartoe strekt onderdeel C.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin